

7.10.2020

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 139/2020)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä.

Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilakia muutettavaksi väliaikaisesti. Ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitetaan tartuntatautilain väliaikaisten säännösten ja niiden nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten mukaisesti 1.6.–31.10.2020. Esityksessä ehdotetaan, että ravitsemusliikkeiden toimintaa rajoittavien väliaikaisten tartuntatautilain säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 28.2.2021 saakka.

Suomen Yrittäjien lausunto

Suomen Yrittäjät toteaa, että väliaikaisen sääntelyn jatkaminen on uudelleen kiihtyvän epidemiatilanteen vuoksi perusteltua. Pidämme nykyistä sääntelymallia lähtökohtaisesti kannatettavana, sillä se mahdollistaa eriasusteisten, porrastettujen ja jatkuvaan seurantaan perustuvien rajoitusten käytön. Korostamme, että rajoitukset ovat myös jatkossa rajattava laajuudeltaan ja kestoaltaan siihen, mikä tartuntataudin leviämisen estämiseksi on kulloinkin välttämätöntä ja rajoituksia tulee lieventää tartuntatautilanteen niin salliessa.

Rajoitusten asettamiselle tulee esittää luotettavat perustelut. Rajoituksia asetettaessa tulee tarkoin arvioida, mikä on ravitsemistoiminnan merkitys uusien tartuntatapauksien ilmaantumiselle ja ovatko asetettavat rajoitukset tarkoituksenmukaisia tartuntojen leviämisen estämiseksi. Merkitystä tulee antaa myös sille, että ravintola-alan toimijat ovat onnistuneesti ottaneet vastuuta ja toimillaan pystyneet estämään altistumisia ja tartuntoja. Rajoitustoimien voimassaoloaikaa jatkettaessa tulee kiinnittää huomiota toimien epidemiologisten vaikutusten lisäksi myös rajoitusten sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin.

Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti anniskelu- ja aukioloaika- rajoituksia otetaan uudelleen käyttöön 8. lokakuuta. Tämän jälkeen ravintoloiden pitää sulkea ovensa kello 01 ja anniskelu tulee lopettaa tuntia aikaisemmin. Anniskelu- ja aukioloaika- rajoitukset aiheuttavat merkittäviä haittoja toiminnan harjoittamiseen ja sen kannattavuuteen. Aukiolo- ja asiakasmääriä koskevat rajoitukset ovat kumottu verrattain vähän aikaa sitten, eikä

toimiala ole pystynyt toipumaan aikaisempien rajoitusten vaikutuksista. On selvää, että aukioloaikarajoitusten käyttöönotto tulee syventämään toimialan ahdinkoa.

Sääntelyn jatkamista esitetään ilman arvioita säännösmuutoksien tarpeellisuudesta. Suomen Yrittäjät on jo aikaisemmin, käsillä olevan sääntelyn osalta, esittänyt, ettei asiakasmäärää tulisi rajoittaa kategorisesti. Kiihtymisvaiheessa oleville alueille valmistellaan parhaillaan lisärajoituksia, joissa tiukempien aukioloaikarajoitusten lisäksi asiakasmäärä rajoitettaisiin puoleen normaalista. Rajoituksissa on kyse perusoikeuden eli elinkeinovapauden rajoittamisesta, jonka vuoksi rajoitukset on tehtävä niin lievinä, kuin se on mahdollista. Joissakin ravintoloissa voidaan normaalillakin asiakasmäärällä erilaisin tilajärjestelyin ja hygieniakäytäntöjen avulla saavuttaa ne tavoitteet, joihin sääntelyllä pyritään. Tämän vuoksi kategorisia asiakasmäärän rajoituksia ei tulisi sisällyttää sääntelyyn.

Ravitsemistoimintaan kohdistettavat rajoitukset vievät työtä ja leikkaavat toimeentuloa niin yrittäjiltä kuin työntekijöiltä. Nämä vaikutukset korostuvat rajoitussääntelyn voimassaoloa jatkettaessa, koska toimialan kantokykyä on jo aikaisempien rajoitusten vuoksi koeteltu ankarasti. Esityksessä todetaan, että ravitsemistoiminnalle asetetut rajoitukset aiheuttavat taloudellisia kustannuksia ja haittoja tuhansille ravitsemisliikkeille ja kymmenille tuhansille ravintolatyöntekijöille. Tämän vuoksi on varmistettava, että ravintolat saavat kompensaaatiota uusista rajoituksista aiheutuvista vahingoista.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Karoliina Katila
asiantuntija